

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného **Z.**, s.r.o., so sídlom v B., zastúpeného JUDr. F. N., advokátom v B., proti povinnej **A. K.**, bytom K., Z., **o vymoženie 216,52 Eur s príslušenstvom**, vedenej na Okresnom súde Trenčín pod sp. zn. 61 Er 941/2008, o dovolaní oprávneného proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 21. decembra 2009 sp. zn. 16 CoE 113/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

P povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Trenčín uznesením z 1. júla 2009 č.k. 61 Er 941/2008-16 vyhlásil exekúciu za neprípustnú a zároveň ju zastavil. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že poverenie na vykonanie exekúcie bolo vydané na základe exekučného titulu, platobného výmeru, ktorý vydala P. v konkurze, za ktorú konal správca konkurznej podstaty JUDr. T. K.. Po začatí exekúcie dospel súd k záveru, že tu existujú dôvody v súlade s § 57 ods. 1 písm. g/ Exekučného poriadku, pre ktoré je exekúcia neprípustná. P. mala rozhodnutím Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky zo dňa 1.7.1999 zrušené povolenie na zriadenie zdravotnej poisťovne, podľa § 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z.z. táto poisťovňa vstúpila do likvidácie. Správca konkurznej podstaty v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer, ktorý mal byť exekučným titulom. Platobný výmer nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, pre ktorého z ustanovení zákona

č. 328/1991 Zb. nevyplýva oprávnenie vydávať individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúci orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne). Správca konkurznej podstaty má iba právo a povinnosť vykonať všetky procesné úkony v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Z toho vyplýva, že správca majetku konkurznej podstaty úpadcu nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom. Exekučným titulom je tak nulitný akt, ktorý nezaväzuje nikoho a hľadá sa na neho, ako keby neexistoval. Dôvodom na zastavenie exekúcie preto je absentujúci exekučný titul na vykonanie exekúcie a exekúcia je neprípustná.

Krajský súd v Trenčíne na odvolanie oprávneného uznesením z 21. decembra 2009 sp. zn. 16 CoE 113/2009 uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil so skutkovými aj právnymi závermi súdu prvého stupňa.

Proti uvedenému uzneseniu krajského súdu podal dovolanie oprávnený. Navrhol ho spolu s uznesením súdu prvého stupňa zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal, že obe rozhodnutia sú postihnuté procesnou vadou v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. (§ 241 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), teda, že došlo k odňatiu mu možnosti konať pred súdom v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci, keď oba sudy nižšieho stupňa kvalifikovali platobný výmer (exekučný titul) ako nulitný akt, z ktorého dôvodu exekučné konanie zastavili napriek tomu, že podmienky pre takýto postup neboli splnené. Nemal tak možnosť realizovať svoje práva, t.j. zákonom stanoveným spôsobom vymáhať pohľadávku. Vychádzal z toho, že nedostatok oprávnenia správneho orgánu vydať rozhodnutie je dôvodom na jeho zrušenie podľa § 250j ods. 3 O.s.p., tento nedostatok možno odstrániť len v konaní podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Absenciu takéhoto oprávnenia neprináležalo skúmať súdu v exekučnom konaní. K výkladu nulity právneho aktu nie je možné pristupovať rozširujúcim spôsobom, jej dôvody treba vykladať reštriktívne. Pri nulitnom akte musí ísť o bezpochyby jednoznačné, zjavné a hrubé porušenie zákona alebo procesných princípov. Považoval platobný výmer vydaný v rámci právomoci zverenej správcovi konkurznej podstaty úpadcu za platný akt.

Povinná sa k dovolaniu nevyjadrila.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.) a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

Dovaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodol vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Dovaním je v danom prípade napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým bola exekúcia vyhlásená za neprípustnú a zastavená. Takéto uznesenie nevykazuje znaky niektorého z uvedených uznesení v zmysle § 239 ods. 1, 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania oprávneného prichádzala do úvahy len v prípade výskytu niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutie vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O.s.p. vylúčené.

Dovolateľ namietal, že konanie je postihnuté vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p., pretože postupom odvolacieho súdu i súdu prvého stupňa došlo k zastaveniu exekúcie v dôsledku nesprávneho záveru o nulitnosti exekučného titulu vychádzajúc z toho, že správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne nebol oprávnený vydať platobný výmer (exekučný titul).

Otázka, či správca konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne (ne)bol oprávnený vydať platobný výmer, je námietkou smerujúcou k materiálnej (ne)vykonateľnosti (neexistencii) exekučného titulu. Exekučný súd je vždy povinný skúmať, či rozhodnutie uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie je skutočne exekučným titulom v zmysle Exekučného poriadku, najmä či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie. Exekučný súd je povinný skúmať túto podmienku z úradnej povinnosti, a to už pri vydaní poverenia na vykonanie exekúcie, prípadne neskôr počas celého exekučného konania a v prípade zistenia nedostatku materiálnej vykonateľnosti je povinný exekúciu aj bez návrhu zastaviť.

S poukazom na ustanovenie § 34 zákona č. 273/1994 Z.z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a zriaďovaní rezortných, odvetových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní (ďalej len „zákon č. 273/1994 Z.z.“), možno mať za to, že pohľadávky zrušenej zdravotnej poisťovne na poistnom a poplatku z omeškania prechádzajú zo zákona na V., prípadne na inú zdravotnú poisťovňu, ktorá prevzala poistencov. Tieto pohľadávky preto nie sú súčasťou konkurznej podstaty zrušenej zdravotnej poisťovne. Treba uviesť, že v zmysle ustanovenia § 84 zákona č. 581/2004 Z.z. o zdravotných poisťovniach, dohľade nad zdravotnou starostlivosťou a o zmene a doplnení niektorých zákonov, prešli najneskoršie 2. októbra 2005 všetky neskončené konania o určenie výšky poistného a súvisiacich nárokov zo všetkých existujúcich poisťovní na Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou.

V dôsledku zrušenia povolenia na zriadenie zdravotnej poisťovne (nadobudlo právoplatnosť 17. júla 1999) sa P. zo zákona dostala do likvidácie (§ 34 ods. 4 zákona č. 273/1994 Z.z.). Následne rozhodnutím Krajského súdu v Bratislave z 20. apríla 2001 sp. zn. 7 K 70/2001 bol podľa zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov na majetok poisťovne vyhlásený konkurz. Správca konkurznej podstaty úpadcu

v priebehu konkurzného konania vydal platobný výmer z 25. mája 2005 číslo 692/2005. Toto rozhodnutie malo byť exekučným titulom pre exekúciu prebiehajúcu v danom konaní, a to vo väzbe na postúpenie pohľadávky na oprávneného z tohto konania.

Ako bolo uvedené vyššie, dovolací súd pre ďalší procesný postup považoval za určujúcu otázku, či exekučný titul, ktorým v danej veci má byť platobný výmer z 25. mája 2005 č. 692/2005 vydaný JUDr. T. K., správcom konkurznej podstaty úpadcu (pôvodného oprávneného) P., ktorého právnym dôvodom je neuhradené poistné, je exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku.

Predpokladom exekúcie je existencia rozhodnutia (okrem, ak sa exekúcia vykonáva na základe vykonateľnej notárskej zápisnice). O aké rozhodnutia musí ísť podrobnejšie upravujú ustanovenia § 41 Exekučného poriadku. Vo všeobecnosti exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok (§ 41 ods. 1 Exekučného poriadku). Ustanovenie § 41 ods. 2 Exekučného poriadku taxatívne vymenúva, na podklade akých rozhodnutí je možné vykonať exekúciu. Okrem iných, exekúciu je možné vykonať na základe vykonateľných rozhodnutí orgánov verejnej správy a územnej samosprávy vrátane blokov na pokutu nezaplatenú na mieste (§ 41 ods. 2 písm. f/ Exekučného poriadku). Za účinnosti zákona č. 273/1994 Z.z. pôsobnosť orgánu verejnej správy vykonávali aj zdravotné poisťovne. Preto boli v zmysle ustanovenia § 19 ods. 2 a 3 uvedeného zákona oprávnené vydávať rozhodnutia (platobné výmery) o predpise poistného. Na uvedené konanie sa v zmysle ustanovení § 58 zákona č. 273/1994 Z.z. vzťahovali predpisy o správnom konaní, pričom právoplatné rozhodnutie bolo preskúmateľné súdom (§ 58 ods. 5). Platobný výmer, ktorý mal byť v posudzovanej veci exekučným titulom, nebol vydaný zdravotnou poisťovňou, ale správcom konkurznej podstaty úpadcu, ktorý bol poverený spravovať majetok zdravotnej poisťovne. Preto je rozhodujúce vyriešiť otázku, či platobný výmer vydaný správcom konkurznej podstaty úpadcu je exekučným titulom, pričom túto otázku je potrebné posudzovať v závislosti od postavenia správcu konkurznej podstaty a tiež od toho, či oprávnenie predpisovať poistné vyhlásením konkurzu nezaniklo.

Pod majetkom úpadcu vo všeobecnosti treba rozumieť aj pohľadávky úpadcu, ktoré existovali v čase vyhlásenia konkurzu na jeho majetok. Z toho vyplýva, že správca

konkurznej podstaty má pri správe majetku úpadcu oprávnenie nakladať s majetkom podstaty a prechádza na neho aj výkon práv a povinností, ktoré súvisia s nakladaním s majetkom podstaty (§ 14 ods. 1 písm. a/ zákona č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní). Z ustanovení tohto zákona však nevyplýva oprávnenie vydávať akty aplikácie práva – individuálne akty orgánu verejnej moci (správy). Pod správou majetku úpadcu v uvedenom zmysle preto nemožno rozumieť výkon práv prislúchajúcich orgánu verejnej moci (zdravotnej poisťovne) vrátane oprávnenia vydávať individuálne akty aplikácie práva. Správca konkurznej podstaty bez ďalšieho nenadobúda postavenie orgánu verejnej správy s rozhodovacou právomocou v zmysle právomoci vydávať akty aplikácie práva, má iba právo a povinnosť vykonať všetky nevyhnutné a potrebné právne úkony (napr. podať žalobu, opravné prostriedky a iné) v záujme uspokojenia pohľadávok úpadcu. Postavenie orgánu verejnej správy by mohlo byť správcovi konkurznej podstaty dané len právnou úpravou, ktorá by *expressis verbis* takúto právomoc správcovi konkurznej podstaty priznávala. Pokiaľ takúto právnú úpravu právny poriadok neobsahuje, správca majetku konkurznej podstaty nie je oprávnený vydávať individuálne právne akty, ktoré sú exekučným titulom v zmysle ustanovenia § 41 Exekučného poriadku (viď rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 M Cdo 20/2008).

V tomto smere je potrebné uviesť, že predmetné pohľadávky (na nezaplatenom poistnom) zrušenej zdravotnej poisťovne nepatrili do konkurznej podstaty, nakoľko v zmysle ustanovenia § 34 ods. 3 zákona č. 273/1994 z.z. prešli na V., prípadne na inú zdravotnú poisťovňu. Správca ani úpadca preto nemal vecný dôvod tieto pohľadávky (patriace inému subjektu ako úpadcovi) vymáhať a predpisovať. Právo predpísať poistné zo zrušenej zdravotnej poisťovne na správcu konkurznej podstaty by tak musel pripustiť zákon, t.j. vymáhať dlžné poistné v postavení orgánu verejnej moci uskutočňujúceho výkon rozhodnutia voči tretím osobám, to ale z právnej úpravy nevyplýva. Ako už bolo uvedené, predpokladom pre vydanie poverenia na vykonanie exekúcie a následné vydanie upovedomenia o začatí exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom sa musí jednať o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke. Iba vykonateľné rozhodnutie totiž umožňuje v exekučnom konaní vynútiť plnenie. Súd sa pri skúmaní toho, či rozhodnutie je vykonateľné zaoberá predovšetkým tým, či sa jedná o rozhodnutie, ktoré možno vykonať podľa Exekučného poriadku, a či rozhodnutie je vykonateľné po formálnej ako aj materiálnej stránke. Ide pritom o predpoklady, ku ktorým súd prihliada z úradnej povinnosti. Súčasťou týchto predpokladov je, že exekučný titul bol vydaný orgánom vybaveným právomocou na

vydanie takéhoto rozhodnutia. Ak takáto právomoc chýba, ide o právny akt nulitný, pri ktorom sa pre účely exekučného konania neuplatňuje princíp jeho správnosti ale naopak, má to za následok, že takéto rozhodnutie nie je možné vykonať. Nie je totiž aktom verejnej moci (aktom aplikácie práva). Nulitný akt nikoho nezaväzuje a hľadá sa naň akoby neexistoval.

Vychádzajúc z uvedeného treba aj na vydanie platobného výmeru správcom konkurznej podstaty v danej veci hľadiť ako na nulitný akt. Toho dôsledkom je, že v preskúmvanej veci absentuje exekučný titul pre vykonanie exekúcie. Pokiaľ ide o právne dôsledky nulitného aktu dovolací súd poukazuje na zaužívanú rozhodovaciu prax vychádzajúcu z rozhodnutí uverejnených v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 56/1995, č. 70/1998, č. 72/1998 a č. 58/1997, z ktorého vyplýva záver, že výkon rozhodnutia je neprípustný, ak je exekučný titul nulitným právnym aktom. Z uvedených dôvodov dovolací súd nezistil, že by konanie pred súdmi nižších stupňov trpelo namietanou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania oprávneného nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p., ale ani z ustanovenia § 237 O.s.p., odmietol ho dovolací súd podľa § 234b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, ktoré nemožno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

V dovolacom konaní úspešnej povinnej vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania voči oprávnenému, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd jej však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože nepodala návrh na uloženie povinnosti nahradiť trovy dovolacieho konania (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. júna 2011

JUDr. Ľubor Š e b o, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková